

TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS KONVENCIJA Nr. 88

DĖL ĮDARBINIMO TARNYBŲ ORGANIZAVIMO*

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,
Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta San Franciske ir 1948 m. birželio 17 d. susirinkusi į trisdešimt pirmąją sesiją,
nutarusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl įdarbinimo tarnybų įkūrimo, o tai yra ketvirtasis sesijos darbotvarkės klausimas,
nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,
tūkstantis devyni šimtai keturiasdešimt aštuntųjų metų liepos devintą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1948 metų konvencija dėl įdarbinimo tarnybų:

1 straipsnis

1. Kiekviena Tarptautinės darbo organizacijos narė, kuriai galioja ši Konvencija, remia arba garantuoja paramą nemokamai valstybinei įdarbinimo tarnybai.
2. Įdarbinimo tarnybos pagrindinė pareiga – kai yra būtina bendradarbiaujant su kitomis atitinkamomis valstybinėmis ir privačiomis institucijomis – laiduoti pagal galimybes geriausią darbo rinkos organizavimą, kaip sudėtinę nacionalinės programos dalį, pasiekti ir išlaikyti visišką užimtumą bei plėtoti ir naudoti gamybos išteklius.

2 straipsnis

Įdarbinimo tarnybą sudaro nacionalinė įdarbinimo biurų sistema, kuriai vadovauja nacionalinė valdžios institucija.

3 straipsnis

1. Sistemą sudaro vietiniai ir, kur tinkama, teritoriniai biurai, gana gausūs, kad aptarnautų kiekvieną šalies geografinę sritį bei patogiai išdėstyti ir darbdaviams, ir darbuotojams.
2. Sistemos organizacija turi:
  - (a) būti tikrinama -
    - (i) kai tik įvyksta reikšmingų pasikeitimų ekonominėje veikloje ir tarp dirbančiųjų gyventojų,
    - (ii) kai kompetentinga valdžios institucija nusprendžia, kad toks tikrinimas reikalingas patyrimui, įgytam bandomosios veiklos metu, įvertinti;
  - (b) būti keičiama, jeigu tokie patikrinimai rodo, kad pakeisti yra būtina.

4 straipsnis

1. Darbdavių ir darbuotojų atstovai bendradarbiauja patariamuosiuose komitetuose organizuojant įdarbinimo tarnybą, jai veikiant ir plėtojant įdarbinimo tarnybos politiką.
2. Tokios teisės suteikiamos vienam ar keletui nacionalinių patariamųjų komitetų ir, kur yra būtina, teritoriniams bei vietiniams komitetams.
3. Vienodas darbdavių ir darbuotojų atstovų skaičius į šiuos komitetus paskiriamas po konsultacijų su darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, kur tokios organizacijos yra.

5 straipsnis

---

* Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos ratifikuotos Lietuvos Respublikos Seime 1994 06 23 Nr. I-507

Įdarbinimo tarnybos bendroji politika dėl darbuotojų galimo įdarbinimo yra formuojama po konsultacijų su darbdavių ir darbuotojų atstovais per patariamuosius komitetus, numatytus 4 straipsnyje.

6 straipsnis

Įdarbinimo tarnyba organizuojama taip, kad garantuotų efektyvų priėmimą į darbą ir paskirstymą. Šiuo tikslu:

(a) padeda darbuotojams rasti tinkamą darbą, o darbdaviams – tinkamą darbuotoją ir, vadovaudamasi nacionalinėmis taisyklėmis,

(i) registruoja kandidatus įsidarbinti, užrašo jų profesinę kvalifikaciją, patyrimą ir pageidavimus, juos apklausia, jeigu reikia, įvertina jų fizinius ir profesinius sugebėjimus, padeda jiems, jeigu reikia, profesiniu orientavimu, profesijos apmokymu arba permokymu,

(ii) gauna iš darbdavių tikslią informaciją apie laisvas darbo vietas kartu su pretenduojantiems darbuotojams keliamais reikalavimais,

(iii) nukreipia įdarbinti kandidatus, turinčius tinkamų fizinių ir profesinių sugebėjimų,

(iv) nukreipia kandidatus ir laisvas darbo vietas iš vienos įdarbinimo biuro į kitą tuo atveju, kai šis biuras negali kandidatų tinkamai nukreipti ar laisvų darbo vietų tinkamai užimti, ar esant kitoms tokį veiksma pateisinančioms situacijoms;

(b) imasi atitinkamų priemonių, kad -

(i) tikslingai derindama įvairių profesijų darbo pasiūlą su įdarbinimo galimybėmis, palengvintų profesinį mobilumą,

(ii) tikslingai padėdama darbuotojams persikelti į vietas, kuriose yra tinkamos galimybės įsidarbinti, palengvintų geografinį mobilumą,

(iii) norėdama patenkinti laikiną vietinę darbuotojų paklausą ar pasiūlą, palengvintų laikiną darbuotojų persikėlimą iš vienos vietovės į kitą,

(iv) palengvintų bet kurį darbuotojų persikėlimą iš vienos šalies į kitą, kuris gali būti suinteresuotųjų vyriausybių patvirtintas;

(c) renka ir analizuoja, kai reikia, bendradarbiaudama su kitomis valdžios institucijomis, vadovais ir profesinėmis sąjungomis, prienamąsą informaciją apie situaciją darbo rinkoje ir galimus jos pasikeitimus visoje šalyje ir skirtingose gamybos šakose, profesijose bei vietovėse ir nuolatos, nedelsdama pateikia šią informaciją valstybinėms valdžios institucijoms, suinteresuotų darbdavių ir darbuotojų organizacijoms bei visuomenei;

(d) bendradarbiauja tvarkant draudimą ir pagalbą nedarbo atvejais bei kitas pagalbos bedarbiams priemones;

(e) kad būtų palanki įdarbinimo situacija, padeda, jei būtina, kitoms valstybinėms ir privačioms institucijoms, kurios numato socialinę ir ekonominę plėtotę.

7 straipsnis

Priemonės taikomos norint:

(a) palengvinti įvairių įdarbinimo biurų specializaciją pagal profesijas ir atskiras šakas, tokias kaip žemės ūkio ir kitas gamybos šakas, kuriose specializacija gali būti naudinga,

(b) adekvačiai atsižvelgti į ypatingų kategorijų kandidatų, tokių kaip invalidai, darbo poreikį.

8 straipsnis

Įdarbinimo ir profesinio orientavimo tarnybose numatomos ir plėtojamos specialios priemonės paaugliams.

9 straipsnis

1. Įdarbinimo tarnybų personalą sudaro valstybės tarnautojai, kurie pagal padėtį ir sąlygas nepriklauso nuo vyriausybės pasikeitimų ir nuo nederamos išorinės įtakos ir, kaip to reikalauja tarnyba, yra garantuoti darbo pastovumu.

2. Įdarbinimo tarnybos personalas parenkamas atsižvelgiant tikrai į kvalifikacinius sugebėjimus atlikti pareigas, esant bet kokioms priėmimo į valstybinę tarnybą sąlygoms, nustatytoms nacionaliniuose įstatymuose ir kituose norminiuose aktuose.

3. Kompetentinga valdžios institucija nustato priemones tokiems kvalifikaciniams sugebėjimams išaiškinti.

4. Įdarbinimo tarnybų personalas atitinkamai apmokomas atlikti savo pareigas.

10 straipsnis

Įdarbinimo tarnyba ir kitos valstybinės valdžios institucijos, kur tai tinkama, bendradarbiaudamos su darbdavių ir darbuotojų organizacijomis bei kitomis suinteresuotomis žinybomis, imasi visų įmanomų priemonių skatinti darbdavius ir darbuotojus savanoriškai naudotis visomis įdarbinimo tarnybų teikiamomis galimybėmis.

11 straipsnis

Kompetentinga valdžios institucija imasi būtinų priemonių išsaugoti efektyvų bendradarbiavimą tarp visų įdarbinimo tarnybų ir privačių ne pelno siekiančių įdarbinimo agentūrų.

12 straipsnis

1. Kai į Organizacijos narės teritoriją įeina didelės sritys, kuriose dėl gyventojų pasklidimo ar srities išsivystymo lygio kompetentinga valdžios institucija mano, kad nėra verta taikyti šios Konvencijos nuostatų, šios Konvencijos tose srityse valdžios institucija gali netaikyti iš viso arba taikyti su išimtimis tam tikrų įmonių ar profesijų atžvilgiu, jeigu joms, valdžios institucijos manymu, tai tinka.

2. Kiekviena Organizacijos narė pirmojoje metinėje šios Konvencijos taikymo ataskaitoje, pateikiamoje pagal Tarptautinės darbo organizacijos statuto 22 straipsnį, nurodo sritis, kurių atžvilgiu numato pasinaudoti šio straipsnio nuostatomis, ir priežastis, dėl kurių numato pasinaudoti šiomis nuostatomis; nė viena Organizacijos narė po savo pirmosios metinės ataskaitos parašymo dienos negali pasinaudoti šio straipsnio nuostatomis, išskyrus nurodytoms ataskaitoje sritims.

3. Kiekviena Organizacijos narė, pasinaudojanti šio straipsnio nuostatomis, kitose metinėse ataskaitose nurodo sritis, kurių atžvilgiu atsisako teisės pasinaudoti šio straipsnio nuostatomis.

13 straipsnis

1. Dėl teritorijų, nurodytų Tarptautinės darbo organizacijos statuto 35 straipsnyje su 1946 m. priimta dokumento pataisa, bet nenurodytų minėto papildyto straipsnio 4 ir 5 punktuose, kiekviena šią Konvenciją ratifikavusi Organizacijos narė Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui kuo greičiau po ratifikavimo pateikia deklaraciją, kurioje nurodomos:

- (a) teritorijos, kuriose narė įsipareigoja taikyti Konvencijos nuostatas be pakeitimų;
- (b) teritorijos, kuriose narė įsipareigoja taikyti Konvencijos nuostatas su pakeitimais;
- (c) teritorijos, kuriose Konvencija negali būti taikoma, ir priežastys, dėl kurių ji negali būti taikoma;
- (d) teritorijos, dėl kurių narė rezervuoja savo sprendimą.

2. Šio straipsnio 1 punkto a ir b papunkčiuose nurodyti įsipareigojimai yra laikomi neatskiriama ratifikavimo dalimi ir turi ratifikavimo galią.

3. Bet kuri Organizacijos narė bet kuriuo metu vėlesne deklaracija visiškai arba iš dalies gali anuliuoti padarytas pirmojoje deklaracijoje išlygas pagal šio straipsnio 1 punkto b, c ar d papunkčius.

4. Kai Konvencijos yra atsisakoma pagal 34 straipsnį, bet kuri Organizacijos narė gali bet kuriuo metu perduoti Generaliniam direktoriui deklaraciją, keičiančią bet kurias kitas ankstesnėse deklaracijose nustatytas sąlygas ir išreiškiančią dabartinę poziciją dėl atitinkamų teritorijų.

14 straipsnis

1. Kai šioje Konvencijoje aptariami klausimai patenka bet kurios ne metropolijų teritorijos kompetencijai, Organizacijos narė, atsakinga už atitinkamos teritorijos tarptautinius santykius, susitarusi su teritorijos vyriausybe, Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui gali perduoti deklaraciją, kuria tos teritorijos vardu prisiima Konvencijoje nurodytus įsipareigojimus.

2. Deklaraciją, kuria prisiimami šioje Konvencijoje nurodyti įsipareigojimai, Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui gali perduoti:

(a) dvi ar daugiau Organizacijos narių dėl bet kurios jų bendrai valdomos teritorijos; arba

(b) tarptautinė institucija, atsakinga už atitinkamos teritorijos valdymą pagal Jungtinių Tautų Įstatus ar kitu pagrindu dėl tokios teritorijos.

3. Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui perduodamose deklaracijose pagal šio straipsnio 1 ir 2 punktus yra nurodoma, ar šios Konvencijos nuostatos bus taikomos atitinkamai teritorijai be pakeitimų ar su pakeitimais; jeigu deklaracijoje yra nurodoma, kad Konvencijos nuostatos bus taikomos su pakeitimais, kartu deklaracijoje pateikiamos ir šių pakeitimų detalės.

4. Suinteresuota Organizacijos narė arba tarptautinė institucija gali bet kada vėlesne deklaracija visiškai arba iš dalies atsisakyti teisės taikyti bet kuriose ankstesnėse deklaracijose nurodytus pakeitimus.

5. Kai šios Konvencijos yra atsisakoma pagal Tarptautinės darbo organizacijos statuto 34 straipsnį, suinteresuota Organizacijos narė, narės arba tarptautinė institucija gali bet kada perduoti Generaliniam direktoriui deklaraciją, keičiančią bet kurias kitas ankstesnėse deklaracijose nustatytas sąlygas ir išreiškiančią jų dabartinę poziciją dėl Konvencijos taikymo.

15 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti.

16 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra užregistravęs Generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po dvylikos mėnesių nuo tos dienos, kai Generalinis direktorius užregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po dvylikos mėnesių nuo jos ratifikavimo rašto užregistravimo dienos.

17 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti pasiųsdama Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo užregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus 1 punkte nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimtį metų, o vėliau galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

18 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, užregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto užregistravimą, Generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

19 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui užregistruoti pagal Jungtinių Tautų Įstatų 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo raštus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra užregistravęs pagal ankstesnių straipsnių nuostatas.

20 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba mano, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

21 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, ištiesai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

(a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją – pakeičiančią konvenciją, nepaisant 17 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, su sąlyga, kad naujoji – pakeičianti konvencija yra įsigaliojusi;

(b) nuo naujosios – pakeičiančios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti negali.

2. Ši Konvencija kiekvienu atveju galioja savo forma ir turiniu toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančios konvencijos.

22 straipsnis

Šios Konvencijos angliškas ir prancūziškas tekstai turi vienodą galią.
